

ІСТОРИЧНІ І ПОЛІТОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

НАУКОВИЙ
ЖУРНАЛ

Засновано у 1999 р.

Видання Донецького національного
університету, історичний факультет

№ 2 (52), 2013
червень

ЗМІСТ

До ювілею П.В.Доброва

<i>Грінюк Р.Ф.</i> ДО 70-РІЧЧЯ ДОКТОРА ІСТОРИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА П.В.ДОБРОВА!.....	9
<i>Шевченко В.П.</i> ПЕТРУ ВАСИЛЬОВИЧУ ДОБРОВУ – 70.....	11
<i>Стоян О.</i> ПРАЦОВИТИЙ. ВІДПОВІДАЛЬНИЙ. ДОБРИЙ (Петро Васильович Добров).....	12
<i>Соловьев Ю.И.</i> «СПЕШИТЕ ДЕЛАТЬ ДОБРО.....».....	13
<i>Балабанов К.В.</i> БОЛЬШОЙ ДУШИ ЧЕЛОВЕК.....	14
<i>Алфімов В.</i> ЛЮДИНА УНІВЕРСАЛЬНОЇ ГАРМОНІЇ.....	16
<i>Колектив кафедри історії України</i> З ЮВІЛЕЄМ!.....	18
<i>Колектив кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики</i> ЩО ЛЮДИНА РОБИТЬ, ТАКА ВОНА І Є (ДО 70-РІЧЧЯ ПЕТРА ВАСИЛЬОВИЧА ДОБРОВА).....	18
<i>Колектив кафедри всесвітньої історії</i> СВЯТО У ВЕЛИКІЙ РОДИНІ (З НАГОДИ 70-РІЧЧЯ ПЕТРА ВАСИЛЬОВИЧА ДОБРОВА).....	20
<i>Колектив кафедри історіографії, джерелознавства, археології та методики викладання історії</i> ДОБРИХ СПРАВ МАЙСТЕР.....	21
<i>Колектив кафедри політології</i> «ІСТФАК ДОБРОВА» АБО СЕКРЕТИ УСПІХУ ТА ПРОЦВІТАННЯ.....	23

<i>Аганов В.Л.</i> ПРИВІТАННЯ З ЮВІЛЕЄМ.....	24
<i>Шатохін А.М.</i> ВИДАТНИЙ СЛУЖИТЕЛЬ КЛЮ.....	25
<i>Бондаренко В.С.</i> ОН ВСЕГДА ГОТОВ ПРИЙТИ НА ПОМОЩЬ.....	27
<i>Бистра М.А., И.М.Есип, Удалова Т.М.</i> КАК ЭТО БЫЛО ...РОЖДЕННЫЙ ВОЙНОЙ.....	29
<i>Ковальська Л.</i> ЛЮДИНА З ВЕЛИКИМ СЕРЦЕМ І ВІДКРИТОЮ ДУШЕЮ.....	31
<i>Добровольська (Стоян) Г.</i> ПРИВІТАННЯ З ЮВІЛЕЄМ.....	31
<i>Евдокимов Н.А.</i> ОТ КРЕПКОГО РАБОЧЕ-КРЕСТЬЯНСКОГО КОРНЯ.....	32
<i>Падалка С.С., Журба. М.А.</i> З ДОБРОМ ДО ЛЮДЕЙ І ДЛЯ ЛЮДЕЙ (П.В. Доброву – 70).....	34

Історіографія, джерелознавство

<i>Кондратьєва Д.А., Темірова Н.Р.</i> СПРОБИ ДЕМІФОЛОГІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ В ПРАЦІ П.КУЛІША «ИСТОРИЯ ВОССОЕДИНЕНИЯ РУСИ».....	37
<i>Медовкіна Л.Ю.</i> К. В. ХАРЛАМПОВИЧ - ДОСЛІДНИК ПРОБЛЕМ ЦЕРКОВНОГО КРАЄЗНАВСТВА.....	43
<i>Отземко О.В., Грідіна А.Б.</i> ЛЮТИЙ 1917 Р. ЗА МЕМУАРАМИ ДІЯЧІВ І СУЧАСНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.....	50
<i>Романцова Н.І.</i> «ЗВИЧАЙНА СХЕМА «РУССКОЇ» ІСТОРІЇ ...» М.ГРУШЕВСЬКОГО В ІСТОРІОГРАФІЧНИХ ОЦІНКАХ УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ.....	58
<i>Темірова Н.Р., Федюн О.І.</i> ВУГІЛЬНА ПРОМИСЛОВІСТЬ ДОНБАСУ: ЗМІНА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПАРАДИГМИ.....	64
<i>Савічев А.В.</i> ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ НОМЕНКЛАТУРИ УРСР (1945-1964 рр.): ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ.....	69
<i>Бобровський А.С.</i> ПРІОРИТЕТИ СУЧАСНИХ ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ІСТОРІЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ УКРАЇНИ ПОЧАТКУ 1920-Х – КІНЦЯ 1980-Х РР.: ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ ДИСКУРС.....	74
<i>Мартинчук І.І., Разумова А.В.</i> ВІТЧИЗНЯНІ НАУКОВЦІ ПРО ХАРАКТЕР УКРАЇНЦІВ.....	81
<i>Безпалов М.С.</i> ДІЯЛЬНІСТЬ Г.К. ЖУКОВА У РОКИ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ (1941-1945 РР.). ІСТОРІОГРАФІЯ.....	90

Лихачева Л.Б. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ РОССИЙСКИХ ВОЕННЫХ И БОЛГАРСКОГО НАСЕЛЕНИЯ В ХОДЕ РУССКО-ТУРЕЦКОЙ ВОЙНЫ 1877 – 1878 ГГ. ПО СВИДЕТЕЛЬСТВАМ СОВРЕМЕННИКОВ.....98

Сараєва О.В. СОЦІАЛЬНИЙ ТА МАЙНОВИЙ СКЛАД ЗЕМСЬКОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА ПВДНЯ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ДІЛОВОДНИХ ДЖЕРЕЛ.....104

Сальнікова Н.В. НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЛОВОДСТВА: ПЕРШІ СПРОБИ РАЦІОНАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ.....112

Ковальська Л.А. АРХІВНІ ДЖЕРЕЛА З ІСТОРІЇ ПАРТИЗАНСЬКО-ПІДПІЛЬНОГО РУХУ СУМЩИНИ РОКІВ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ.....119

Літвінюк О.В. МАТЕРІАЛИ ДІЛОВОДСТВА ЯК ДЖЕРЕЛО З ІСТОРІЇ ПОВСЯКДЕННОГО ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ ДОНБАСУ В РОКИ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ.....126

Бредіхин А.В. ДЖЕРЕЛА ДО ВИВЧЕННЯ СИСТЕМИ ВІДНОСИН США З КРАЇНАМИ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ НА МЕЖІ ХІХ-ХХ СТ.....133

Історія України

Литвиненко Р.О., Литвиненко Л.Р. СВЯТІ ГОРИ: УРОЧИЩЕ ЧИ МОНАСТІР? (ЩОДО ЧАСУ ЗАСНУВАННЯ СВЯТОГІРСЬКОГО МОНАСТІРЯ).....137

Шабельніков В.І. ДО ПИТАННЯ ПРО УТВОРЕННЯ ДОНЕЦЬКО-КРИВОРІЗЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ: ІСТОРИКО-РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ.....145

Бредіхин А.В., Добров П.В. ОРГАНІЗАЦІЯ МИТНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ У 1918-1928 рр.....152

Кривоконь О.Г. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАШИНОБУДУВАННЯ НА ХАРКІВСЬКОМУ ПАРОВОЗОБУДІВНОМУ ЗАВОДІ ІМЕНІ КОМІНТЕРНУ У 20-ТІ - 30-ТІ РОКИ ХХ СТОРІЧЧЯ.....157

Гедьо А.В., Іорданова Ю.В. ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ЕЛІТИ НА ПОЧАТКУ ХХ СТ. ТА В 1920-1930-х рр.: АНАЛІЗ ЕПІСТОЛЯРНОЇ СПАДЩИНИ НАУКОВЦІВ.....164

Добров Е.В. ОПОЛЧЕНЦІ БАТАЛЬОЙНУ СЛАВИ.....171

Галка К.О. РОЛЬ ОБРАЗУ ВОРОГА В РАДЯНСЬКІЙ ІДЕОЛОГО-ПРОПАГАНДИСТСЬКІЙ РОБОТІ (1933-1941 рр.).....177

Алієва Е.Б. ОБОРОННО-МАСОВА РОБОТА В УРСР В РОКИ ПЕРЕДВОЄННИХ П'ЯТИРІЧОК: НА МАТЕРІАЛАХ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....181

Буряк Ю.Ю. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА ПІВНІЧНО-ДОНЕЦЬКІЙ ЗАЛІЗНИЦІ ПРОТЯГОМ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ.....190

Краснопольоров В.М. ПОЛІТИКА ШТРАФІВ ОКУПАЦІЙНОЇ ВЛАДИ В ДОНБАСІ ТА РОЛЬ ДОПОМІЖНОЇ ПОЛІЦІЇ В ПРОЦЕСІ ЇЇ ЗДІЙСНЕННЯ (1941-1943).....197

Касьянова Н.М. ВЛИЯНИЕ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ НА УРОВЕНЬ ДЕТСКОЙ И ПОДРОСТКОВОЙ ПРЕСТУПНОСТИ (НА ПРИМЕРЕ УКРАИНСКОГО ДОНБАССА).....205

Шимко О.В. РАДЯНСЬКА ПОЛІТИКА ЦІНОУТВОРЕННЯ В 1970-1980-х РОКАХ НА ПРИКЛАДІ ДОНБАСУ.....211

Карачевська В.І. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ДИТИНСТВА І МАТЕРИНСТВА УКРАЇНСЬКОГО ДОНБАСУ ПРОТЯГОМ 1964 – 1991 РОКІВ.....217

Всесвітня історія

Шенко Л.Г. К РЕКОНСТРУКЦИИ НАЧАЛЬНОГО ЭТАПА ИСТОРИИ БОСПОРА.....224

Носко К.Г. САЛОН КАК ЯВЛЕНИЕ КУЛЬТУРНОЙ ЖИЗНИ ФРАНЦИИ XVIII ВЕКА.....230

Масльонкіна Н.Г. РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ У ФРАНЦІЇ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТОЛІТТЯ.....236

Галушка-Адайкін А.Р. СТВОРЕННЯ РЕЖИМУ «НОВОГО ПОРЯДКУ» В РЕСПУБЛІЦІ ІНДОНЕЗІЯ.....241

Кравченко В.В. ФРАНЦУЗЬКА ОПЕРАЦІЯ В МАЛІ: REALPOLITIK ЧИ MISSION CIVILISATRICE?.....249

Неприцький О.А. ОБРАЗ ПОЛЬЩІ І ПОЛЯКІВ У НІМЕЦЬКІЙ ГРОМАДСЬКІЙ ДУМЦІ НАПРИКІНЦІ XX СТОЛІТТЯ.....257

Міжнародні відносини

Осипович І. А. ПАЛЕСТИНА В МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЧНІЙ ГРІ ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ (1914-1916 рр.).....262

Лебідь І.Г. ПРОБЛЕМА НАРКОТРАФІКУ У ВІДНОСИНАХ РОСІЯ – ЄС.....269

Касьянова М.М. ВИЗНАЧЕННЯ СТАТУСУ «ТРУДІВНИКА-МІГРАНТА» В МІЖНАРОДНИХ ДОКУМЕНТАХ.....277

Грідіна І.М. ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ У ВІДНОСИНАХ УКРАЇНИ І РОСІЇ.....286

Політологія

Примуш М.В. ПОЛІТОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ РИТОРИКИ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ УКРАЇНИ.....291

Мінєнкова Н.Є. ЧИННИКИ ТА НАСЛІДКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПАРТІЙНИХ СИСТЕМ В ПОЛЬЩІ І УКРАЇНІ.....296

Коваль Ю.О. ВПЛИВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....303

Кокорський В.Ф., Кокорська О.І. ГЕНЕРАЛІЗОВАНА ДОВІРА В СИСТЕМІ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....308

Черкашин К.В. ВЛИЯНИЕ ХАРАКТЕРА ЖИЛИЩНОЙ ЗАСТРОЙКИ НА ИТОГИ ГОЛОСОВАНИЙ.....316

Рецензії

Пронь Т.М. НИТОЧКО І.І. «ОСТАННЯ ДЕПОРТАЦІЯ: ДО 60-РІЧЧЯ ПРИМУСОВОГО ПЕРЕСЕЛЕННЯ 1951 РОКУ». – ОДЕСА: «ПРЕС-КУР'ЄР», 2011. – 240 с.....324

Черкашин К.В. НИКОЛЬСЬКИЙ В.М. «ПОЛІТИЧНІ РЕПРЕСІЇ 1937 – 1938 РР. НА ДОНЕЧЧИНІ: ПРИЧИНИ, ПЕРЕБІГ, НАСЛІДКИ: МОНОГРАФІЯ». – ДОНЕЦЬК: КАШТАН, 2011. – 200 с.....326

З редакційної пошти

Смирнов В.С. СПОРТ ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ІНВАЛІДІВ У НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ.....329